

ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือน

ฉบับที่ ๙๒

ว่าด้วยการขนส่งวัตถุอันตรายทางอากาศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการการบินพลเรือนโดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกข้อบังคับตามภาคผนวก แห่งอนุสัญญา ภาคผนวก ๑๘ การขนส่งวัตถุอันตรายทางอากาศอย่างปลอดภัย เพื่อให้ผู้จดทะเบียนอากาศยาน ผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ประจำหน้าที่ และผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ยกเว้น บทบัญญัติแห่งหมวด ๑ สินค้าอันตราย ส่วนที่ ๓ ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในข้อบังคับนี้

“การตรวจสอบภายใน” (Internal Audit) หมายความว่า การตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานภายในหน่วยงาน โดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานนั้น เช่น การตรวจสอบการฝึกอบรมและกระบวนการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

“การไปรษณีย์ควบคุม” (Regulated Postal Authority) หมายความว่า หน่วยงานไปรษณีย์ของไทย หรือหน่วยงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานการไปรษณีย์นั้น ซึ่งได้รับใบรับรองไปรษณีย์ควบคุมตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศ

“ข้อกำหนดทางเทคนิค” (Technical Instructions) หมายความว่า ข้อกำหนดทางเทคนิคสำหรับการขนส่งวัตถุอันตรายทางอากาศอย่างปลอดภัย (ICAO DOC 9284) ที่ออกเป็นช่วงระยะเวลาตามวิธีการที่คณะมนตรีแห่งองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศกำหนดและให้การรับรอง

“บรรจุภัณฑ์” (Packaging) หมายความว่า ภาชนะบรรจุ และส่วนประกอบอื่น ๆ หรือวัสดุที่จำเป็นสำหรับเป็นภาชนะบรรจุตามลักษณะการใช้งาน

“บาดเจ็บสาหัส” (Serious Injury) หมายความว่า การบาดเจ็บที่บุคคลได้รับจากอุบัติเหตุ โดยส่งผลให้

(ก) ต้องได้รับการรักษาตัวในสถานพยาบาลเกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมง ภายในระยะเวลาเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับบาดเจ็บ

(ข) ทำให้กระดูกแตกหักโดยไม่ปรากฏบาดแผล เว้นแต่ กระดูกนิ้วมือ นิ้วเท้า หรือจมูกแตกหรือหัก

(ค) มีแผลถลอกหรือฉีกขาดซึ่งทำให้เลือดออกมาก หรือเกิดความเสียหายต่อเส้นประสาท กล้ามเนื้อหรือเอ็น

(ง) อวัยวะภายในได้รับบาดเจ็บ

(จ) มีแผลไฟไหม้ขั้นที่สอง (ระดับไขมัน) ขั้นที่สาม (ระดับกล้ามเนื้อ) หรือแผลไฟไหม้ ผิวร่างกายมากกว่าร้อยละห้า หรือ

(ฉ) สามารถตรวจพิสูจน์ได้ว่าติดเชื้อหรือได้รับรังสีที่เป็นอันตราย

“ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะ” หมายความว่า ผู้ซึ่งดำเนินงานสนามบินสาธารณะที่เป็นผู้ซึ่งได้รับใบรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะตามมาตรา ๖๐/๑ สนามบินอนุญาตที่ดำเนินการโดยกรมการบินพลเรือนตามมาตรา ๖๐/๓๔ และสนามบินอนุญาตที่ดำเนินการโดยส่วนราชการอื่นตามมาตรา ๖๐/๓๕

“วัตถุอันตราย” (Dangerous Goods) หมายความว่า วัตถุหรือสารที่ขนไปกับอากาศยาน ซึ่งสามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพ ความปลอดภัย และทรัพย์สิน หรือสภาพแวดล้อม โดยแบ่งประเภทตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

“สิ่งของอันตราย” หมายความว่า วัตถุอันตรายที่คนโดยสาร หรือสมาชิกลูกเรือได้นำขึ้นบนอากาศยาน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของสัมภาระติดตัว หรือสัมภาระลงทะเบียน

“สินค้าพร้อมส่ง” (Consignment) หมายความว่า วัตถุอันตรายจำนวนหนึ่งหีบห่อหรือมากกว่าขึ้นไป ซึ่งจัดส่งจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งในคราวเดียวกันโดยผู้ดำเนินการเดินอากาศ

“สินค้าอันตราย” หมายความว่า วัตถุอันตรายที่ขนไปกับอากาศยานโดยมีใบตราส่งสินค้า

“หมายเลขสหประชาชาติ” (UN Number) หมายความว่า หมายเลขอ้างอิงหลักที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการขนส่งวัตถุอันตรายของสหประชาชาติ (the United Nations Committee of Experts on the Transport of Dangerous Goods) กำหนด หรือหมายเลขเฉพาะที่ใช้ชั่วคราว (ID Number) ในกรณีที่ยังไม่มีหมายเลขสหประชาชาติ

“หีบห่อ” (Package) หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านกระบวนการบรรจุ ซึ่งประกอบด้วยบรรจุภัณฑ์และส่วนประกอบอื่น ๆ อย่างสมบูรณ์เพื่อการขนส่ง

“หีบห่อรวม” (Overpack) หมายความว่า การปิดคลุมหนึ่งหรือหลายหีบห่อให้เป็นหน่วยเดียวกันโดยผู้ส่งรายเดียว เพื่อให้สะดวกสำหรับการบริหารจัดการและจัดเก็บ

“อากาศยานเพื่อการรับขนคนโดยสาร” (Passenger Aircraft) หมายความว่า อากาศยานที่ทำการรับขนบุคคลใด ๆ นอกเหนือจากสมาชิกลูกเรือ ลูกจ้างของผู้ดำเนินการเดินอากาศในขณะปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรือผู้ติดตามซึ่งไปกับสินค้าพร้อมส่งหรือสินค้าอื่น

“อากาศยานเพื่อการรับขนสินค้า” (Cargo Aircraft) หมายความว่า อากาศยานใด ๆ นอกเหนือจากอากาศยานเพื่อการรับขนคนโดยสาร ที่ทำการรับขนสินค้าหรือทรัพย์สิน

“อุบัติเหตุที่เกิดจากวัตถุอันตราย” (Dangerous Goods Incident) หมายความว่า เหตุการณ์ใด ๆ นอกเหนือจากอุบัติเหตุที่เกิดจากวัตถุอันตรายทางอากาศ โดยไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้น ขณะอยู่บนอากาศยาน ซึ่งส่งผลให้บุคคลได้รับบาดเจ็บ ทรัพย์สิน หรือสภาพแวดล้อมได้รับความเสียหาย เกิดไฟไหม้ มีการชำรุดแตกหัก และการรั่วไหลของเหลว หรือวัสดุแก๊สอันตราย หรือหลักฐานอื่นใด ที่ทำให้เห็นได้ว่าบรรจุนั้นของวัตถุอันตรายนั้นไม่เป็นไปตามมาตรฐานของลักษณะบรรจุนั้น รวมถึงทุกเหตุการณ์ที่เชื่อมโยงกับการขนส่งวัตถุอันตราย ซึ่งเป็นภัยอันตรายต่ออากาศยานหรือคนโดยสาร

“อุบัติเหตุที่เกิดจากวัตถุอันตราย” (Dangerous Goods Accident) หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขนส่งวัตถุอันตรายทางอากาศ โดยส่งผลให้บุคคลเสียชีวิต หรือได้รับบาดเจ็บสาหัส รวมถึงทำให้ทรัพย์สิน หรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

“อุปกรณ์หน่วยบรรทุก” (Unit Load Device) หมายความว่า รูปแบบใด ๆ ของภาชนะบรรจุขนส่งสินค้า ภาชนะบรรจุในอากาศยาน ถาดใส่ของพร้อมตาข่ายสำหรับอากาศยาน หรือถาดใส่ของพร้อมตาข่ายเหนืออิกลู (igloo) สำหรับอากาศยาน

หมวด ๑ สินค้าอันตราย

ส่วนที่ ๑

ผู้ดำเนินการเดินอากาศ

ข้อ ๓ ห้ามผู้ดำเนินการเดินอากาศรับสินค้าอันตรายเพื่อการขนส่งทางอากาศ เว้นแต่

(๑) ผู้ส่งสินค้าได้รับอนุญาตให้ส่ง และผู้ดำเนินการเดินอากาศนั้นได้รับอนุญาตให้พาสินค้าอันตราย ไปที่อากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายของประเทศต้นทาง ประเทศที่อากาศยานนั้นนำสินค้าอันตรายบินผ่าน หรือพักระหว่างเส้นทางการบิน และของประเทศปลายทาง

(๒) ผู้ส่งสินค้าได้รับรองว่าสินค้าอันตรายนั้นไม่เป็นสินค้าอันตรายที่ต้องห้ามสำหรับการขนส่งทางอากาศ โดยได้ระบุประเภท (Classification) บรรจุหีบห่อ (Packing) ติดฉลากและทำเครื่องหมาย (Labeling and Marking) และลงนามในเอกสารกำกับการณ์ขนส่งสินค้าอันตราย ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

(๓) จัดให้มีการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าอันตรายทางอากาศ ตามคู่มือ และแบบฟอร์มการตรวจสอบที่สอดคล้องกับข้อบังคับนี้ โดยความเห็นชอบของอธิบดี

(๔) ตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ประกอบการขนส่งสินค้าอันตรายแล้วปรากฏว่าเป็นไปตามเอกสารขนส่งสินค้าอันตรายที่สมบูรณ์ เว้นแต่ ข้อกำหนดทางเทคนิคจะกำหนดยกเว้นไว้

(๕) ตรวจสอบหีบห่อ หีบห่อรวม และผู้ขนส่งสินค้าอันตรายแล้วให้เป็นไปตามขั้นตอนการยอมรับ (Acceptance Procedures) ที่ระบุไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับการบรรทุก และการจัดวาง (Loading and Stowage) ตามขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

(๗) ใช้ และพัฒนารายการตรวจสอบเพื่อยอมรับการขนส่งสินค้าอันตราย (Dangerous Goods Acceptance Checklist) เพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติตาม (๒) และ (๔)

(๘) สินค้าอันตรายนั้น ๆ ได้ผ่านการตรวจสอบตามแผนการควบคุมการรักษาความปลอดภัยสินค้าและไปรษณีย์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศ

(๙) สินค้าอันตรายนั้นเป็นไปรษณีย์ภัณฑ์ของการไปรษณีย์ควบคุม และมีกระบวนการดำเนินงานและการฝึกอบรมตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค โดยการรับรองของอธิบดี

(๑๐) จัดให้มีระบบการจัดการด้านนิรภัยตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้

ข้อ ๔ สินค้าอันตรายตามข้อ ๓ (๒) จะต้องมีการจัดเตรียม และบรรจุให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค โดยบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต้องมีลักษณะอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) มีคุณภาพดี และปิดผนึกอย่างปลอดภัยเพื่อป้องกันมิให้เกิดการรั่วไหลในการขนส่งปกติ ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ ความชื้น ความกดอากาศ หรือการสั่นสะเทือน

(๒) สามารถบรรจุได้อย่างเหมาะสม และทนต่อการทำปฏิกิริยาเคมีหรืออื่น ๆ ของสินค้าอันตรายนั้น

(๓) ใช้วัสดุ และมีคุณลักษณะทางโครงสร้างที่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

(๔) ผ่านการทดสอบที่เป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิค

(๕) กรณีบรรจุของเหลวต้องสามารถบรรจุได้โดยปราศจากการรั่วไหล ภายใต้แรงดันตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

(๖) บรรจุภัณฑ์ชั้นในต้องได้รับการบรรจุอย่างปลอดภัย หรือไม่กระทบกระเทือน เพื่อป้องกันการแตกหักหรือการรั่วไหล และควบคุมการเคลื่อนไหวของบรรจุภัณฑ์ชั้นในภายในบรรจุภัณฑ์ชั้นนอก ระหว่างการขนส่งทางอากาศในสภาวะปกติ ทั้งนี้ วัสดุกันกระแทกจะต้องไม่มีปฏิกิริยาอันตรายต่อบรรจุภัณฑ์นั้น

(๗) กรณีเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ต้องการกลับมาใช้งานใหม่ หากตรวจพบว่าบรรจุภัณฑ์นั้นถูกกัดกร่อนหรือเสียหายต้องทำการตรวจสอบประเมิน เพื่อป้องกันมิให้เกิดการปนเปื้อนเสียหายต่อสินค้าที่บรรจุไว้

(๘) กรณีเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว และยังไม่ได้ทำความสะอาดอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบรรจุภัณฑ์ดังกล่าว จะต้องปิดสนิทและได้รับการปฏิบัติตามอันตรายที่สิ่งซึ่งบรรจุไว้เดิมก่อให้เกิดขึ้น

(๙) ไม่มีสารอันตรายในจำนวนที่เป็นอันตรายออกมานอกบรรจุภัณฑ์

ข้อ ๕ หีบห่อซึ่งบรรจุสินค้าอันตรายตามข้อ ๓ (๒) ต้องปิดฉลากที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง โดยเป็นไปตามรายละเอียดเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค หีบห่อตามวรรคหนึ่งต้องมีการระบุชื่อที่ใช้ภาษาอังกฤษในการกำหนดเครื่องหมายซึ่งมีรายละเอียดที่เจาะจงบนบรรจุภัณฑ์ โดยแต่ละหีบห่อต้องมีการผลิต เพื่อใช้ในการบรรจุเฉพาะมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ หากไม่มีเครื่องหมายแสดง รายละเอียดดังกล่าวจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเงื่อนไขบนบรรจุภัณฑ์นั้นไว้เป็นอย่างน้อย

ข้อ ๖ ภายใต้ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนว่าด้วยใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ดำเนินการเดินอากาศที่ทำการขนส่งสินค้าอันตรายต้องจัดทำคู่มือการขนส่งสินค้าอันตราย (Dangerous Goods Manual) และคู่มือการปฏิบัติการด้านการขนส่งสินค้าอันตราย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคู่มือการปฏิบัติการ (Operations Manual, Dangerous Goods Segment) ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค ยื่นให้อธิบดีรับรอง

เมื่ออธิบดีได้รับคู่มือตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้อธิบดีตรวจสอบคู่มือ ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ และเมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่ามีความสอดคล้องตามที่ข้อกำหนดทางเทคนิคได้กำหนดไว้ ตลอดจนความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ว่าผู้ดำเนินการเดินอากาศนั้นสามารถปฏิบัติตามคู่มือได้จริง ให้อธิบดีรับรองพร้อมประทับตราและลงลายมือชื่อในคู่มือดังกล่าวให้แก่ผู้ดำเนินการเดินอากาศ

ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องทำการทบทวนคู่มือการฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งให้เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค และแจ้งให้อธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบคู่มือที่ได้ทำการทบทวนนั้นก่อนนำมาใช้งาน

ข้อ ๗ ภายใต้ข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนว่าด้วยใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดทำคู่มือการฝึกอบรมบุคลากร (Training Manual) ซึ่งระบุแผนการฝึกอบรมสินค้าอันตราย (Dangerous Goods Training Programmes) ที่สอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค ยื่นให้อธิบดีรับรอง

เมื่ออธิบดีได้รับแผนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้อธิบดีตรวจสอบแผน ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากร ตลอดจนการปฏิบัติตามแผน และเมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่ามีความสอดคล้องตามที่ข้อกำหนดทางเทคนิคได้กำหนดไว้ ตลอดจนความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรว่าผู้ดำเนินการเดินอากาศนั้นสามารถปฏิบัติตามแผนได้จริง ให้อธิบดีรับรองพร้อมประทับตราและลงลายมือชื่อในแผนดังกล่าวให้แก่ผู้ดำเนินการเดินอากาศ

ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้เจ้าหน้าที่ของตนรับการฝึกอบรมตามแผนที่ได้รับการรับรองแล้ว และฝึกอบรมทบทวนเป็นประจำ ตลอดจนจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรมตามแผนไว้เป็นหลักฐานพร้อมให้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องทำการทบทวนแผนการฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องตามข้อกำหนดทางเทคนิค และแจ้งให้อธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนที่ได้ทำการทบทวนดังกล่าวก่อนนำมาใช้งาน

ข้อ ๘ ผู้ดำเนินการเดินอากาศที่รับขนส่งสินค้าอันตรายต้องจัดให้มี และแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) นักบินผู้ควบคุมอากาศยานให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ก่อนที่อากาศยานจะออกเดินทาง ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

(๒) สมาชิกลูกเรือ (Flight Crew Member) เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตน เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าอันตราย และวิธีปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับสินค้าอันตราย ตามคู่มือปฏิบัติการ (Operations Manual) ที่ได้รับการรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

(๓) บุคคลอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าอันตรายทางอากาศ เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านั้นปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตน และวิธีปฏิบัติเมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกี่ยวกับสินค้าอันตรายนั้นได้

(๔) ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะที่เกี่ยวข้องตามกระบวนการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๙ ผู้ดำเนินการเดินอากาศจะรับขนส่งสินค้าอันตรายขึ้นบรรจุบนอากาศยานในห้องที่มีคนโดยสาร หรือในห้องนักบินไม่ได้ เว้นแต่ ข้อกำหนดทางเทคนิคจะกำหนดให้ทำได้

ข้อ ๑๐ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้มีการบรรจุและจัดวาง (Loading and Stowage) สินค้าอันตราย และตู้บรรจุทุกสินค้า (Freight Containers) ที่บรรจุวัสดุกัมมันตรังสีบนอากาศยาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

ข้อ ๑๑ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้มีการตรวจหาความเสียหาย หรือการรั่วซึม (Inspection for Damage or Leakage) ก่อนรับขนส่งสินค้าอันตราย ดังนี้

(๑) หีบห่อ (Package) และหีบห่อรวม (Overpack) ที่บรรจุสินค้าอันตราย และตู้บรรจุทุกสินค้าที่บรรจุวัสดุกัมมันตรังสีต้องได้รับการตรวจหาหลักฐานของการรั่วซึม หรือความเสียหายก่อนบรรจุขึ้นบนอากาศยาน หรือก่อนบรรจุเข้าไปในอุปกรณ์หน่วยบรรจุ ทั้งนี้ หีบห่อ หีบห่อรวมที่บรรจุสินค้าอันตรายและตู้บรรจุทุกสินค้าที่รั่วซึม หรือเสียหายจะต้องไม่นำขึ้นบนอากาศยานโดยเด็ดขาด

(๒) ต้องไม่นำอุปกรณ์หน่วยบรรจุขึ้นบนอากาศยาน เว้นแต่ อุปกรณ์นั้นได้ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไม่ปรากฏหลักฐานของการรั่วซึม หรือความเสียหายของสินค้าอันตรายใด ๆ ภายในอุปกรณ์นั้น

(๓) เมื่อปรากฏว่าหีบห่อของสินค้าอันตรายที่บรรจุบนอากาศยานรั่วซึมหรือเสียหาย ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องนำหีบห่อนั้นออกจากอากาศยาน หรือดำเนินการเพื่อการเคลื่อนย้ายหีบห่อนั้น โดยการจัดการของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ และต้องทำการตรวจสอบให้แน่ใจว่าส่วนที่เหลืออยู่นั้น อยู่ในสภาพที่จะทำการขนส่งทางอากาศต่อไปได้โดยไม่เป็นอันตรายต่ออากาศยาน หรือคนโดยสาร และหีบห่อที่เหลืออยู่บนอากาศยานอื่นต้องไม่ถูกปนเปื้อนโดยสินค้าอันตรายนั้น

(๔) หีบห่อ หรือหีบห่อรวมที่บรรจุสินค้าอันตราย และตู้บรรจุทุกสินค้าที่บรรจุสารกัมมันตรังสี ต้องได้รับการตรวจสอบหาร่องรอยของความเสียหายหรือการรั่วซึมในขณะขนถ่ายออกจากอากาศยาน หรืออุปกรณ์หน่วยบรรจุ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานของความเสียหาย หรือการรั่วซึมต้องมีการตรวจหาความเสียหาย หรือการปนเปื้อนในอากาศยาน ณ บริเวณที่จัดวางสินค้าอันตราย หรืออุปกรณ์หน่วยบรรจุนั้น

ข้อ ๑๒ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดการเคลื่อนย้ายของทุกชนิดซึ่งปนเปื้อนสินค้าอันตราย (Removal of Contamination) ที่เกิดจากหีบห่อที่รั่วซึม หรือเสียหายบนอากาศยานไปไว้ยังที่ปลอดภัย โดยไม่ชักช้า และต้องทำการตรวจสอบให้แน่ใจว่าสินค้าที่เหลืออยู่บนอากาศยานอยู่ในสภาพที่จะทำการขนส่งต่อไปได้ โดยไม่เป็นอันตรายต่ออากาศยาน หรือคนโดยสาร ในกรณีที่เป็นการปนเปื้อนวัสดุ กัมมันตรังสี ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องไม่นำอากาศยานนั้นมาใช้ในบริการอีกจนกว่าระดับกัมมันตภาพรังสี จะอยู่ในระดับที่ปลอดภัยตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

ข้อ ๑๓ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจำแนก และแบ่งแยก (Separation and Segregation) สินค้าอันตราย ดังนี้

(๑) หีบห่อที่บรรจุสินค้าอันตรายซึ่งอาจมีปฏิกิริยาเคมีอันตรายอย่างร้ายแรงต่อหีบห่ออื่น จะต้องไม่ถูกจัดวางติดกับหีบห่ออื่นนั้น หรือจัดวางในตำแหน่งที่อาจมีปฏิกิริยาต่อกันเมื่อเกิดการรั่วซึม

(๒) หีบห่อที่บรรจุสารพิษ หรือสารติดเชื้อต้องจัดวางบนอากาศยานตามที่กำหนดไว้ใน ข้อกำหนดทางเทคนิค

(๓) หีบห่อที่บรรจุสารกัมมันตรังสีต้องจัดวางไว้บนอากาศยาน โดยแบ่งแยกออกจากบุคคล สัตว์มีชีวิต และฟิล์มบันทึกภาพ (Undeveloped Film) ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

ข้อ ๑๔ เมื่อมีการบรรทุกสินค้าอันตรายบนอากาศยานผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องป้องกัน ความเสียหายใด ๆ ที่จะเกิดกับสินค้าอันตรายนั้น และต้องจัดวาง ดูแลรักษาสินค้านั้นเพื่อป้องกันการเคลื่อนที่ใด ๆ ในระหว่างทำการบินที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทิศทางหรือตำแหน่งของหีบห่อนั้นได้ สำหรับหีบห่อที่บรรจุวัตถุ กัมมันตรังสีต้องมีการดูแลรักษาที่เหมาะสมกับกัมมันตรังสีนั้น เพื่อให้แน่ใจได้ว่าการจำแนกและแบ่งแยกเป็นไปตามข้อ ๑๓ (๓) แห่งข้อบังคับนี้ตลอดเวลาที่พบ

ข้อ ๑๕ ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องจัดให้มีการติดฉลาก “Cargo Aircraft Only” ให้หีบห่อ สินค้าอันตรายตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินในระหว่างการบินให้นักบินผู้ควบคุมอากาศยานแจ้งให้ หน่วยงานบริการจราจรทางอากาศ และสนามบินที่จะบินลงทราบว่ามีสินค้าอันตรายใดที่บรรทุกมากับอากาศยาน ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ข้อ ๑๗ เมื่ออากาศยานประสบอุบัติเหตุ หรือประสบอุบัติเหตุรุนแรงซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก สินค้าอันตรายที่บรรทุก ผู้ดำเนินการเดินอากาศต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอันตรายซึ่งตรงกับที่ได้แสดงไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรแก่นักบินผู้ควบคุมอากาศยานต่อหน่วยงานบริการฉุกเฉินที่รับผิดชอบต่ออุบัติเหตุ หรืออุบัติเหตุรุนแรงโดยมิชักช้า และต้องรายงานข้อมูลดังกล่าวให้กรมการบินพลเรือน และหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ ของรัฐซึ่งอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุรุนแรงได้เกิดขึ้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในกรณีที่เป็นอากาศยานประสบอุบัติเหตุ ให้ผู้ดำเนินการเดินอากาศดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับการร้องขอจากกรมการบินพลเรือน หรือหน่วยงานผู้รับผิดชอบของรัฐซึ่งอุบัติเหตุได้เกิดขึ้น

ส่วนที่ ๒

อากาศยานส่วนบุคคล

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่อากาศยานส่วนบุคคลได้รับอนุญาตให้พาสินค้าอันตรายไปกับอากาศยาน ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ให้นำความในหมวด ๑ สินค้าอันตราย ส่วนที่ ๑ ผู้ดำเนินการเดินอากาศ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะ

ข้อ ๑๙ ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะต้องจัดทำแผนการฝึกอบรมสินค้าอันตราย (Dangerous Goods Training Programmes) ให้สอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค และยื่นให้อธิบดีรับรอง

เมื่ออธิบดีได้รับแผนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้อธิบดีตรวจสอบแผน ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการปฏิบัติตามแผน และรับรองแผนเมื่อเห็นว่ามี ความสอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค และมีความพร้อมของสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ว่าผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะนั้นสามารถปฏิบัติตามแผนได้จริง ให้อธิบดีรับรอง พร้อมประทับตราและลงลายมือชื่อในแผนดังกล่าวให้แก่ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะ

ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะต้องจัดให้เจ้าหน้าที่ของตน ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการขนส่ง สินค้าอันตรายเข้ารับการฝึกอบรมตามแผนที่ได้รับการรับรองแล้ว และฝึกอบรมทบทวนเป็นประจำ ตลอดจนจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรมตามแผนไว้เป็นหลักฐาน พร้อมให้ตรวจสอบ ได้ตลอดเวลา

ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะต้องทำการทบทวนแผนการฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งให้เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค และแจ้งให้อธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนที่ ได้ทำการทบทวนนั้น ก่อนนำมาใช้งาน

ข้อ ๒๐ เมื่อมีอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์ที่มีสาเหตุมาจากสินค้าอันตราย และทำให้เกิดอันตราย ต่อความปลอดภัยหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยขึ้น ณ สนามบินสาธารณะของตน ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นต่อกรมการบินพลเรือนโดยมิชักช้า

ข้อ ๒๑ ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะต้องจัดให้มีมาตรการแจ้งหน่วยงานบริการฉุกเฉินของตน เกี่ยวกับตำแหน่งจอดของอากาศยานที่รับขนส่งสินค้าอันตรายในการบริหารจัดการลานจอดอากาศยาน

ข้อ ๒๒ ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) เกี่ยวกับการขนส่งสินค้าอันตรายทางอากาศตามคู่มือ และแบบฟอร์มการตรวจสอบที่สอดคล้องกับ ข้อบังคับนี้ โดยความเห็นชอบของอธิบดี

ข้อ ๒๓ ผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะต้องจัดให้มีสถานที่เฉพาะสำหรับการจัดเก็บสินค้าอันตราย ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการดำเนินงานสนามบิน และระบบการจัดการด้านนิรภัยตามข้อบังคับของคณะกรรมการการบินพลเรือนที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้

หมวด ๒
สิ่งของอันตราย

ข้อ ๒๔ ห้ามคนโดยสาร หรือสมาชิกลูกเรือนำสิ่งของอันตรายขึ้นบนอากาศยาน เว้นแต่ได้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค หรือข้อกำหนดอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนดไว้

ข้อ ๒๕ ให้ผู้ดำเนินการเดินอากาศ อากาศยานส่วนบุคคล และผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะ ปฏิบัติการกับสิ่งของอันตรายตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทางเทคนิค

ข้อ ๒๖ ให้ผู้ดำเนินการเดินอากาศ และผู้ดำเนินงานสนามบินสาธารณะจัดให้มีประกาศแจ้งเตือนห้ามคนโดยสารนำ หรือพาสิ่งของอันตรายตามข้อบังคับนี้ไปกับอากาศยานไว้ ณ สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับตน ซึ่งเห็นได้โดยชัดเจน เช่น จุดที่จำหน่ายตั๋วโดยสารในทุก ๆ ช่องทาง จุดรับบริการแสดงตนเพื่อการขึ้นเครื่อง (Counter Check-in) ประตูขึ้นเครื่อง (Boarding Gate) จุดตรวจค้นคนโดยสาร

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

ประธานคณะกรรมการการบินพลเรือน